

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 58900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק רבי דוד בהרה"ק ר' יונה זצ"ל
הרה"ק רבי זאב וואלף בהרה"ק ר' יחיאל מיכל זצ"ל
הרה"ק רבי יעקב יוסף בהרה"ק ר' דוד זצ"ל

משנה ה'

רבינו עובדיה מברטנורא

ונקצצה טהורה - דכתיב (ויקרא י"ג) כל ימי אשר הנגע בו יטמא, ולא ימים שהיתה בו בהרת ונקצצה.

קצצה מתכוין - בתוספתא מוכח דהיכא דקצץ כל הבהרת וקצץ מן הבשר אשר סביבותיה עמה, כולי עלמא לא פליגי דאין לו טהרה עולמית, דקנסוהו רבנן מאחר שנתכוין לשרש אחרייה. והיכא דקצצה ושייר ממנה כל שהוא, כולי עלמא לא פליגי דיש לו טהרה בפריחה, כיון דשייר ממנה לא קנסוהו כולי האי. כי פליגי כשקצצה מצומצמת הבהרת כמו שהיא לא פחות ולא יותר.

רבי אליעזר אומר לכשיוולד לו נגע אחר ויטהר ממנו וחכמים אומרים עד שתפרח בכולו - והלכה כחכמים.

הכא לא גרסינן במלתייהו דחכמים או עד שתתמעט בהרת מכגריס, דדוקא גבי תולש סימני טומאה דרישא ונשארה הבהרת, התם שייך למתני עד שתתמעט מכגריס, אבל הכא הרי נקצצה כל הבהרת.

ואם היתה בראש הערלה ימול - לאו במילה בזמנה איירי, דהא מלתא דפשיטא היא, השתא שבת דאיסור סקילה דחיא, צרעת דאיסור לאו גרידא לא כ"ש, אלא אפילו מילה שלא בזמנה שאינו דוחה את השבת, דוחה את הצרעת, דאתי עשה דמילה ודחי את לא תעשה דצרעת. דהכי קיימא לן בכל התורה כולה, כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה, אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב, ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה.

מי שהיתה בו בהרת ונקצצה הבהרת שלא במתכוון - **טהורה** שנאמר "כל ימי אשר הנגע בו יטמא" (ויקרא יג, מו), ולא ימים שהיתה בו הבהרת ונקצצה. אם **קצצה מתכוין** אם קצץ את הבהרת במתכוון, הרי הוא טמא, שאפילו אם קצצה בלא סימן טומאה - טמא, שהואיל והתאכזר על עצמו כל כך כדי להישמט מדין הטומאה שגזרה עליו התורה, לפיכך החמירו בו כל כך, ואפשר שמטעם זה אפילו אם קצצה קודם שבא אצל הכהן קונסים אותו (תפארת ישראל עפ"י רש"י בכורות לד, ע"ב) - ומאימתי טהרתו של מי שקצץ את הבהרת **רבי אליעזר אומר: לכשיוולד לו נגע אחר ויטהר ממנו** כמו שביארנו במשנה הקודמת* **וחכמים אומרים: עד שתפרח הבהרת בכולו** כמו שביארנו במשנה הקודמת, ולא נשנה כאן 'או עד שתתמעט' כמו שנקט התנא במשנה הקודמת, שהרי במשנתנו מדובר שקצץ את הבהרת עצמה**. אם **היתה צרעת בראש הערלה - ימול** את הערלה וע"י כך יקוף את הצרעת, במפרשים מבואר שאין צורך לומר שמילה בזמנה דוחה צרעת, שכן אם מילה דוחה שבת, שהיא איסור סקילה, כל שכן שדוחה צרעת שאינה אלא איסור לאו, אלא אפילו מילה שלא בזמנה, שאינה דוחה את השבת, דוחה צרעת, לפי שמצוות 'עשה' של מילה דוחה את ה'לא תעשה' של קציצת הצרעת, שכך הוא הכלל בכל התורה כולה: "כל מקום שאתה מוצא 'עשה' ולא תעשה, אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב, ואם לאו, יבוא עשה וידחה לא תעשה".

*בגמרא בכורות (לד, ע"א) שואלים: 'יטהר' שנינו, היינו מיד כשיוולד בו נגע אחר, יטהר גם מהנגע הראשון, או 'ויטהר' שנינו, היינו כשיטהר מן השני, יטהר גם מן הראשון, ונשארה קושיה זו בתיקו. מכל מקום ביארנו את המשנה הקודמת לפי הגרסה של 'ויטהר'.

**מלשון המשנה משמע, שחכמים מחמירים מרבי אליעזר, שלא די כשיוולד נגע אחר, אלא עד שתפרח, אבל מדברי התוספתא משמע שחכמים מקילים בזה, שכן בתוספתא שנו: "לא נחלקו רבי אליעזר וחכמים על שקצצה ונקצץ עימה בשר חי, שאין לזה טהרה עולמית. ועל שקצצה ושייר הימנה כל שהוא, שאם פרח בכולו הוא טהור. על מה נחלקו, על שקצצה במדויק, רק את הבהרת בלי בשר חי (בצמצום), שרבי אליעזר אומר: אין לו טהרה עד שיוולד לו נגע אחר ויטהר הימנו, וחכמים אומרים: פרח בכולו טהור, כלומר אם נקצץ עם הבהרת בשר חי, לדברי

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

הכל לא מועילה פריחה בכולו, שאילו לא היה קוצץ את הבשר החי, שמא היה זה מעכב את הפריחה, ואף לכשיוולד לו נגע אחר לא מועיל, אפילו לדעת רבי אליעזר, לפי שקנסוהו, מאחר שהתכוון לעוקרו לגמרי, ואם קצצה ושייר מן הנגע כל שהוא, לדברי הכל פריחה בכולו טהור, שהרי רואים שהבשר החי אינו מעכב את הפריחה. על מה נחלקו, בכגון שקצצה בצמצום, היינו שקצץ רק את הבהרת עצמה, שרבי אליעזר סובר: הואיל וקצצה בצמצום אנו חוששים שמא לא דקדק וקצץ עימה קצת בשר חי, ואילו לא קצץ אותו היה מעכב את הפריחה, לפיכך אם פריחה בכולו אינה מועילה, עד שיוולד לו נגע אחר ויטהר הימנו, וחכמים סוברים: שאין חוששים שמא קצץ עימה בשר חי, לפיכך מועילה פריחה בכולו לטהרו.

משנה א'

פרק זה עוסק במקרה בו הופך הנגע כולו ללבן

הפּוּרַח מִן הַטְּמֵא מי שהיה בו נגע והוחלט לטומאה, ואח"כ פרח הנגע בכל גופו, היינו שכולו הפך לבן - **טְהוֹר** כמו שנאמר "וראה הכהן והנה כסתה הצרעת את כל בשרו וטהר את הנגע, כולו הפך לבן טהור הוא" (ויקרא יג, ג), במפרשים מבואר שכוונת המשנה אף לגבי הפורח מן ההסגר, היינו נגע שפרח בכל גופו לאחר שהסגירו הכהן, שהוא טהור, שכן אף המוסגר נקרא טמא. **חֲזָרוּ בּוֹ רְאֵשֵׁי אֲבָרִים** אם לאחר הפריחה חזרו ונתגלו בו מקומות בגוף ללא נגע, אפילו אם היה זה רק בראשי איברים - **טְמֵא** שנאמר "וביום הראות בו בשר חי יטמא" (שם שם יד), ומכאן דרשו בא הכתוב ללמד על ראשי איברים שנתגלו בו, שהוא טמא, כלומר שלא בא הכתוב אלא ללמדנו, שאע"פ שראשי איברים אינם מטמאים במחיה כשלא פרח בכולו, מכל מקום אם פרח בכולו, אף בראשי איברים המחיה סימן טומאה הוא, והוא שיתגלו בשיעור של כעדשה, שכן למדים בגזירה שווה מיבשר חי האמור במחיה, מה שם כעדשה אף כאן כעדשה, ואינו נטהר **עַד שֶׁתִּתְמַעַט בְּהִרְתּוֹ מִכַּגְרִיס** שיעלם כל הנגע ולא יהיה בו שיעור כגריס. הפורח **מִן הַטְּהוֹר** היינו טהור שפרחה הצרעת בכולו, כגון מי שהוחלט בסימני טומאה, והלכו להם סימני טומאה, ופטרו הכהן וטיהרו, ואח"כ פריחה הצרעת בכולו - **טְמֵא** משום פשיון. **חֲזָרוּ בּוֹ רְאֵשֵׁי אֲבָרִים** אם לאחר הפריחה חזרו ונתגלו בו ללא נגע ראשי אברים - **טְמֵא** הרי הוא נשאר בטומאתו, ואפילו נתגלה רוב גופו - הרי הוא טמא, אלא שהמשנה נקטה ראשי איברים משום הרישא, **עַד שֶׁתִּחְזַר בְּהִרְתּוֹ לְכַמּוֹת שְׁהִיְתָה** לפני הפריחה, שלא יהא בה פשיון, ואז היא טהורה.

הבית שלמה מפרש משנה זו על דרך הרמז:

הפּוּרַח מִן הַטְּמֵא אדם שהיה עסוק בתאוות עולם הזה והוא בבחינת טמא, והחליט במחשבתו באמת ובתמים לפרוח ולעזוב את דרך הרע והטומאה - **טְהוֹר** מיד הקב"ה מרעיף עליו רוח טהרה, כמו שכתוב 'הבא לטהר מסייעין אותו'. **חֲזָרוּ בּוֹ רְאֵשֵׁי אֲבָרִים** אבל אם לא התכוון לחזור בתשובה בשלמות ובכל גופו והשאיר לעצמו במזיד חלק מהרגליו הלא טובים ואפילו אם רק היה זה במקצת בבחינת ראשי איברים - עדיין הוא **טְמֵא**, וזאת **עַד שֶׁתִּתְמַעַט בְּהִרְתּוֹ** 'בהרתו' אותיות ברות ה', היינו שכל מעשיו נובעים כי אין הוא יודע את ה', כי אין הוא עוסק בלימוד התורה לשמה, ברות מלשון בורות, כמו 'איש בער לא ידע וכסיל לא יבין זאת' (תהילים צב, ז), אם כן איך יכול הוא להיטהר כליל **מִכַּגְרִיס** משישב וילמד תורה, גריס מלשון לימוד, כמו שנאמר 'בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין*', וע"י עסק התורה יזכה לדעת את ה' ויפרוש מדרך החטא לגמרי ויטהר. **מִן הַטְּהוֹר** אבל אדם שהיה יושב בחברה של צדיקים וטהורים והחליט לפרוח ולעזוב אותם ולצאת לדרך אחרת - **טְמֵא** מיד נעשה הוא טמא, שכן אין וואקום, אם האדם לא מתעסק בדברים טובים, מיד הוא מתעסק בדברים לא טובים ונעשה טמא, כמו שנאמר 'הבא לטמא פותחין לו'. **חֲזָרוּ בּוֹ רְאֵשֵׁי אֲבָרִים** ואף אם החליט אח"כ

רבינו עובדיה מברטנורא

הפורח מן הטמא טהור - טמא שנחלט באחד מן הנגעים, ואחר כך פריחה בכולו, טהור. **חזרו בו ראשי אברים** - אם לאחר הפריחה חזרו ונתגלו אפילו ראשי אברים בלבד. **טמא** - דכתיב (ויקרא י"ג) וביום הראות בו בשר חי יטמא. והוא שייראו כעדשה. **עד שתתמעט בהרתו מכגריס** - שילד כל הנגע ולא ישתייר בו כגריס. **מטהור טמא** - טהור שפרחה הצרעת בכולו. כגון שהחליטו בשער לבן או במחיה ונשר שער לבן או נתכסית המחיה ופטרו. אי נמי הסגירו בבהרת כגריס ועמד בעיניו שתי שבועות ופטרו, בכל הני אם אחר פטורו פריחה בכולו, טמא.

עד שתחזור לכמות שהיתה - דאם נשתייר מן הפריחה כל שהוא סמוך לאום, טמא משום פסיון. והא דתנן בסמוך שאם הלכה מחיה ואחר כך פריחה בכולו, טהור, ותנן נמי בהרת ובה שער לבן פריחה בכולו אף על פי שהשער לבן במקומו, טהור, ומשמע וכל שכן אם אינו במקומו שהוא טהור, התם מיירי שלא פטרו הכהן עדיין כשפרחה בכולו, והכא מיירי כשפטרו ואחר כך פריחה בכולו.

לחזור למוטב רק במקצת בחינת ראשי אברים, אך לא לעזוב לגמרי את דרכו החדשה - עדיין הוא נשאר **טמא**, וכל זאת **עד שתחזור בהרתו לכמות שהיתה** עד שיחזור למצב שהיה בו בתחילה, היינו לפני שעזב את דרך הטהרה והקדושה, ויחזור בתשובה שלימה בכל כוחו ורצונו ואז יחזור הוא להיות טהור.

*כך הקב"ה אמר להם לישראל בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו שנאמר (בראשית ד, ז) הלא אם תטיב שאת ואם אין אתם עוסקין בתורה אתם נמסרים בידו שנא' לפתח חטאת רובץ ולא עוד אלא שכל משאו ומתנו בדך שנאמר ואלו תשוקתו ואם אתה רוצה אתה מושל בו שנאמר ואתה תמשל בו (קידושין ל, ע"ב)

by Getty